

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon C.J. Borst AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d	04-03-2024	Doorkiesnummer +31 235143032 commissielandelijkgebied@noord-holland.nl
Commissie landelijkgebied		
Datum commissievergadering	12-02-2024	
Onderwerp: Eerste begrotingswijziging 2024		26 februari 2024 1 19

Advies commissie Landelijk Gebied:

de voordracht Eerste begrotingswijziging 2024 als bespreekstuk door te geleiden naar PS van 4 maart 2024.

Uittreksel van het concept-verslag Landelijk Gebied 12 februari 2024:

4.a Financiën: Eerste begrotingswijziging 2024 (A-agenda alle commissies: commissie Landelijk gebied en Ruimte 12 februari en commissie Bestuur en Leefomgeving 15 februari 2024)

Toelichting:

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze EBW (Eerste Begrotingswijziging) omvat een bijstelling van de begroting 2024. De voordracht EBW staat tevens geagendeerd voor de commissies Bestuur, Ruimte en Leefomgeving. De commissie wordt gevraagd over de voordracht aan PS te adviseren. De voordracht zal worden geagendeerd voor de PS-vergadering van 4 maart 2024. De commissie Landelijk Gebied adviseert over de onderwerpen die tot de portefeuille van deze commissie horen.

Eerste termijn commissie

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) brengt naar voren dat haar partij geen bezwaar heeft tegen het doorzetten van uitgaven die al in 2023 gepland waren, maar uitgesteld zijn naar het nieuwe jaar. Echter, zij uit zorgen over de besteding van de PPLG (Provinciaal Programma Landelijk Gebied)-gelden en de richtlijnen voor de reserve van deze gelden. Volgens het coalitieakkoord is er 35 miljoen euro gereserveerd voor incidentele uitgaven om te voorkomen dat het PPLG vertraging oploopt. Het CDA vindt het niet verstandig om het PPLG onvertraagd voort te zetten gezien er momenteel geen landbouwakkoord is en de vorming van een nieuwe landelijke coalitie en kabinet vertraging oploopt. Het CDA vraagt waarom Gedeputeerde Staten en de coalitie haast maken met de voortgang van het PPLG en of zij bereid zijn om de gebiedsprocessen op pauze te zetten tot er meer duidelijkheid is over het programma. Mevrouw Koning-Hoeve geeft aan dat het CDA wel instemt met het voortzetten van koploperprojecten en kleine projecten die innovaties testen binnen het PPLG.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt om verduidelijking over het voorstel om het PPLG tijdelijk stil te leggen. Ze benadrukt dat het PPLG veel beleid omvat, waaronder provincie-eigen beleid zoals voor recreatie,

cultureel erfgoed, de bossenstrategie en weidevogelbeleid. Haar vraag is gericht op de reikwijdte van het stilleggen van het PPLG.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) antwoordt dat dit duidelijk wordt in het vervolg van haar betoog.

Mevrouw Koning-Hoeve verwijst naar een demonstratie van boeren voor het provinciehuis op 12 februari 2024, waarbij gepleit werd voor een pauze in deze programma's tot er meer duidelijkheid is over het budget en richtlijnen voor prioritering. Het CDA vraagt de gedeputeerde met klem om aan dit verzoek te voldoen.

In de discussie over de begrotingswijziging uit het CDA kritiek op de voorgestelde criteria voor de inzet van de 35 miljoen euro reserve voor het PPLG. Het eerste criterium, dat uitgaven gerelateerd moeten zijn aan PPLG-thema's, binnen de reikwijdte van het PPLG en het coalitieakkoord passen, een incidenteel karakter hebben en de voortzetting van het PPLG moeten waarborgen ongeacht het besluitvormingstempo van het Rijk, wordt expliciet afgewezen door het CDA. De partij vindt dat de provinciale aanpak gekoppeld moet worden aan de besluiten van het Rijk en pleit voor een verstandiger benadering.

Het CDA ziet een goede besteding van het budget in het bieden van oplossingen voor de PAS-melders door voorfinanciering van hun legalisatie en het voortzetten van koploperprojecten en kleine projecten waar de vaart in zit. Mevrouw Koning-Hoeve vraagt de gedeputeerde naar acties rondom het PAS (Programma Aanpak Stikstof) en de invulling van de aangekondigde stikstofbank, waarover zij meer duidelijkheid wenst op korte termijn.

De heer **Wallaart** (PvdA) vraagt zich af waarom er wordt voorgesteld om het PPLG tijdelijk te pauzeren en ten aanzien van het PAS niet, terwijl daarover ook nog een besluit vanuit Den Haag wordt verwacht.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) benadrukt dat de PAS-melders al sinds 2019, dus vijf jaar, wachten op een oplossing voor hun situatie. Ze wijst op het bestaan van oplossingen, zoals voorfinanciering, om deze kwestie aan te pakken. Verder voegt ze toe dat de PAS-melders buiten hun eigen schuld om in deze problematiek zijn beland, waardoor het volgens haar een verantwoordelijkheid van de overheid is om hier een oplossing voor te vinden.

Mevrouw Koning-Hoeve benadrukt dat er in de context van de eerste begrotingswijziging en het PPLG meer aandacht moet zijn voor andere zaken. Ze wijst op de veranderende situatie binnen Europa, waar een herbezinning op het landbouwbeleid aanstaande is. Dit impliceert dat ook op provinciaal niveau een heroverweging van de huidige aanpak en doelstellingen nodig is. Mevrouw Koning-Hoeve haalt aan dat, zoals ze van boeren hebben gehoord, voor sommigen de situatie zeer nijpend is geworden door de stapeling van nieuwe overheidsmaatregelen, wat aangeeft dat de druk op de agrarische sector hoog is.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt hoe het pauzeren van het PPLG de boeren meer duidelijkheid gaat geven.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) antwoordt dat voor het effectief uitwerken van het PPLG en de bijbehorende gebiedsprocessen, duidelijkheid nodig is over de regels en kaders vanuit het Rijk en de EU, welke momenteel niet helder zijn. Ze benadrukt het belang van deze duidelijkheid voordat verdere gesprekken plaats kunnen vinden.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) merkt op dat de wet- en regelgeving vanuit Brussel al sinds 1992 duidelijk is en dat er inderdaad gewacht wordt op informatie vanuit het Rijk. Ze betwijfelt echter of het pauzeren van het PPLG de boeren zal helpen, aangezien dit kan suggereren dat er veranderingen aankomen, terwijl dat niet het geval is.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) weerlegt dit door te stellen dat er nog veel onbesliste zaken zijn en dat het niet vaststaat dat er geen veranderingen zullen plaatsvinden.

Mevrouw Koning-Hoeve benadrukt in het vervolg van haar betoog het probleem van de stapeling van nieuwe overheidsmaatregelen zonder dat daarbij de verdienmodellen zijn uitgewerkt, vooral in het kader van het PPLG waar regels worden vastgesteld maar niet hoe deze financieel ondersteund worden. Ze wijst op de noodzaak van meer duidelijkheid over deze verdienmodellen. Specifiek voor hun provincie, die kampt met problemen rondom nutriëntenvervuiling, pleit zij voor maatwerkoplossingen. Ze verwijst naar de Kaderrichtlijn Water en de mogelijkheid voor technisch maatwerk, zodat niet alle boeren in Noord-Holland uniform worden behandeld, rekening houdend met de variërende waterkwaliteit in verschillende gebieden.

Mevrouw Koning-Hoeve roept ook op tot actie van de gedeputeerde in het PPLG-beleid en in de lobby richting het Rijk, in samenwerking met het IPO (Interprovinciaal Overleg), om aandacht te vragen voor de aanpassing van de als onhoudbaar beschouwde situatie rond mestregels in Noord-Holland. Ze sluit af met de verklaring dat het CDA niet zal instemmen met het eerste criterium voor het inzetten van de gelden in de begrotingswijziging, wat de noodzaak van aanpassing en duidelijkheid in het beleid onderstreept.

De heer **Mantel** (JA21) begint zijn bijdrage met op te merken dat in het betoog van het CDA veel van zijn punten al zijn aangesneden. Hij erkent de inspanningen van Gedeputeerde Staten en de ambtenarij voor de begrotingswijziging, waarbij hij geen grote bezwaren heeft.

Echter, zijn aandacht gaat specifiek uit naar de besteding van de 35 miljoen euro en de directe koppeling daarvan aan het coalitieakkoord. De heer Mantel uit zorgen over de zekerheid die dit biedt aan agrarisch ondernemers, omdat de financiële middelen gekoppeld zijn aan politieke ontwikkelingen zoals het vallen van een coalitie of de start van een nieuwe. Hij vraagt om een motivatie van de gedeputeerde over deze aanpak en benadrukt het belang van duidelijkheid en zekerheid voor de agrarische sector.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) benadrukt dat zijn fractie het in belangrijke mate eens is met de inbreng van het CDA.

In de eerste begrotingswijziging voor 2024 worden de geraamde kosten en uitgaven voor dat jaar actualiseerd. Deze actualisatie omvat de uitgestelde intenties van 2023, de eerste overhevelingen vanuit de reserve van het coalitieakkoord, en de afwikkelingsreserve voor economisch herstel en duurzaamheid.

Specifiek voor het programmaonderdeel Landelijk Gebied wordt aandacht gevraagd voor de instelling van de reserve PPLG en de bijbehorende criteria voor bestedingen, overhevelingen, en onttrekkingen. De heer Stulemeijer ziet deze instrumenten als nuttig voor de controlerende functie van de Staten. Daarnaast vraagt hij hoe het bedrag van 35 miljoen euro voor de reserve PPLG is vastgesteld en of dit bedoeld is om de voortgang van projecten te waarborgen tegen externe financiële risico's. Hij stemt in met het idee van

mevrouw Koning–Hoeve dat een pauze in het PPLG–programma gepast zou zijn, mede gezien de inspanningen van de boeren die zich die ochtend hadden verzameld.

Mevrouw **Haas** (PvdD) stelt vragen over verschillende aspecten van de begrotingswijziging en beleidskeuzes:

1. Mevrouw Haas uit zorgen over de financiering van koploperprojecten, die zij ziet als cruciaal voor de toekomst en voor het aanpakken van veel opgaven. Ze suggereert dat voorrang gegeven zou moeten worden aan deze projecten boven andere die momenteel wel gefinancierd worden en vraagt de gedeputeerde om een overzicht van projecten die prioriteit krijgen boven de koploperprojecten.
2. Ze vraagt waarom de benodigde extra inzet voor VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)–taken voor indirecte lozingen, in het licht van de Omgevingswet, niet eerder in de begroting is opgenomen.
3. Mevrouw Haas merkt op dat faunabeheer al meer dan 1,3 miljoen ontvangt voor het uitvoeren van het beleid en vraagt waarom er een extra bedrag van een ton nodig is voor het nieuwe ganzenplan, waarvan ook al bekend was dat dat eraan kwam.
4. Partij voor de Dieren uit bezorgdheid over het besluit om twee ton uit te trekken voor het uitroeien van de roze stekelstaart, een soort waarvan de populatie al meer dan tien jaar stabiel is. Mevrouw Haas vraagt naar de rationale achter deze beslissing, de specifieke natuurschade die deze soort zou veroorzaken, en hoe de gedeputeerde van plan is deze bestrijding uit te voeren. Ze benadrukt ook de ironie dat menselijke activiteiten (milieuvervuiling) al een negatief effect hebben op deze soort, volgens de Vogelbescherming. Tegelijkertijd bestaat er behoefte aan financiering van de wildopvang voor de opvang en verzorging van enkele tientallen inheemse eenden. Deze situatie roept vragen op over de prioritering van middelen, aangezien wildopvangcentra blijkbaar niet een vergelijkbaar budget van de gedeputeerde ontvangen voor de verzorging van inheemse soorten. Mevrouw Haas vraagt aan Gedeputeerde Staten hoe deze financiële keuzes zich tot elkaar verhouden, met name de afweging tussen het bestrijden van een invasieve soort en het ondersteunen van de zorg voor inheemse fauna.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) wil specifiek weten om welk eendje het gaat, waarom het als invasief wordt beschouwd, en waar deze soort oorspronkelijk vandaan komt.

Mevrouw **Haas** (PvdD) verduidelijkt dat het om de roze stekelstaart gaat, een soort die expliciet in de begroting wordt genoemd. Ze geeft aan dat deze soort naar haar beste weten uit Amerika komt, maar adviseert om voor gedetailleerde informatie experts te raadplegen.

De heer **Mülder** (D66) uit zijn teleurstelling over het feit dat er geen enkele boer, die aanwezig was bij het boerenprotest die ochtend, het woord heeft genomen tijdens het inspreekhalfuur, ondanks dat tijdens deze commissievergadering het PPLG als onderdeel van de begrotingswijziging en in de update van het PPLG. Hij had graag direct vragen aan hen gesteld, maar richt nu zijn vragen aan gedeputeerde Beemsterboer.

Hij maakt eerst een opmerking over de beantwoording van stukken die rommelig leek door het gebruik van track and trace en vraagt om dit in de toekomst te vermijden.

Vervolgens richt de heer Mülder zich op de voorfinanciering van projecten, waarbij hij benadrukt dat er pas op 15 februari 2024 wordt gestemd over de begroting van het Ministerie van LNV (Landbouw, Natuur

en Voedselkwaliteit), wat onzekerheid creëert over de financiering van projecten. Hij vraagt hoe er omgegaan wordt met eventuele wijzigingen, omdat deze begrotingswijziging voorligt voor besluitvorming tijdens de Provinciale Statenvergadering van 4 maart 2024, en hoe dit procesmatig wordt aangepakt.

De heer **Mülder** uit ook zijn zorgen over het feit dat er 8 miljoen euro is gereserveerd voor de voorfinanciering van projecten zonder zekerheid over de realisatie ervan. Hij vraagt om meer informatie hierover, aangezien hij het gevoel heeft dat er een 'blanco cheque' wordt gegeven voor het PPLG. De heer **Mülder** refereert aan een motie Vreemd aan de Orde van de Dag die hij op 5 februari 2024 heeft ingediend, waarin hij heeft uitgesproken onvoldoende vertrouwen te hebben dat de richtlijnen voldoende zijn om in het PPLG tot die essentie te komen. Hij is verder kritisch over de frequentie waarmee updates over de projecten worden verstrekt, aangezien hij vindt dat jaarverslagen onvoldoende inzicht bieden in de voortgang en uitvoering van het PPLG.

Ten slotte benadrukt hij de behoefte aan meer discussie en debat over de begrotingswijziging en het PPLG, mede door recente onzekerheden en discussies rondom de richtlijnen en uitvoering van het programma.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) Mevrouw Ouderkerken van de VVD vraagt aan de heer **Mülder** van D66 welke specifieke richtlijnen hij voorstelt om mee te geven aan de gebiedsprocessen binnen het PPLG.

De heer **Mülder** (D66) verwijst naar een motie Vreemd aan de Orde van de Dag die hij eerder heeft ingediend, waarin hij pleitte voor het volgen van de duidelijke lijnen die door het Rijk zijn aangegeven. Hij stelt voor om meer richtlijnen te hanteren voor deze processen, met als doelen:

- Actief inzetten op het tegengaan van de verslechtering van de natuur, waar mogelijk, op een directe manier.
- Duidelijk maken hoe de maatregelen in verschillende gebiedsprocessen bijdragen aan het overkoepelende doel.
- Zoveel mogelijk inzicht bieden in de voortgang van de gebiedsprocessen.

Deze punten, benoemd als laaghangend fruit, komen voort uit het dringende advies van het Rijk om deze aspecten te incorporeren in het PPLG. Ondanks dat er aanvankelijk werd gedacht dat deze motie overbodig zou zijn, overweegt de heer **Mülder** nu om deze bij de begrotingswijziging opnieuw in te dienen om er verder over te debatteren, aangezien hij het belangrijk vindt dat er meer richtlijnen en duidelijkheid komen over de aanpak en voortgang binnen het PPLG.

De heer **Mülder** spreekt tot zijn zorgen uit over de financiering van recreatie binnen het PPLG, een onderwerp dat hij als een belangrijk aspect van het programma beschouwt. Hij benadrukt dat hoewel het Rijk geen specifieke financiering lijkt te bieden voor recreatieprojecten binnen het PPLG, er wel een reserve PPLG is. Echter, zijn interpretatie van de beantwoording is dat de financiële middelen voornamelijk bestemd zijn voor de proceskosten gerelateerd aan scans die onderzoeken wat mogelijk is op het gebied van recreatie in bepaalde gebieden. De heer **Mülder** drukt zijn bezorgdheid uit over het gebrek aan directe investeringen in recreatie zelf en vraagt om bevestiging of er toch middelen beschikbaar zijn voor daadwerkelijke recreatieprojecten.

De heer **Vendrig** (BBB) spreekt zijn waardering uit voor de duidelijke en beknopte weergave van de eerste begrotingswijziging door de ambtelijke organisatie. Hij concentreert zijn bijdrage op zaken gerelateerd

aan de reserve PPLG, waaronder het instellingsbesluit, de kaders en bestedingscriteria, en de overhevelingen en onttrekkingen uit deze reserve.

- De heer Vendrig merkt op dat de kaders en bestedingscriteria helder en duidelijk zijn, maar benoemt, net als het CDA, een tegenstrijdigheid met betrekking tot de rijksbijdrage.
- De BBB heeft geen opmerkingen over de onttrekking van één miljoen euro voor de intensivering van de restauratie van monumenten.
- De overheveling van 10,9 miljoen euro uit de coalitiereserve naar de PPLG-reserve en de daaropvolgende onttrekkingen, waaronder 2 miljoen voor incidentele capaciteitskosten en 8 miljoen voor de voorfinanciering van projecten die waarschijnlijk rijksbijdragen zullen ontvangen, roepen vragen op. De heer Vendrig vraagt specifiek naar de 8 miljoen euro voorfinanciering en of deze kan voldoen aan de criteria dat de verlening van de bijdrage zeer waarschijnlijk is, zonder dat dit de toekenning in gevaar brengt, gezien de huidige politieke situatie in Den Haag.
- Vervolgt vraagt de heer Vendrig ook om een overzicht van de projecten waarop deze onttrekking zal worden gebruikt, gezien de totale raming van 80 miljoen euro, en vraagt welke projecten in aanmerking komen voor het aandeel van 10 miljoen euro.
- Tot slot vraagt de heer Vendrig of de gedeputeerde, mede door de oproep van de boeren eerder die dag, aanleiding ziet om de onttrekkingen op bepaalde punten bij te stellen.

Mevrouw **De Knegt** (FvD) vraagt of de BBB voorstander is van de koploperprojecten.

De heer **Vendrig** (BBB) antwoordt dat zijn fractie grotendeels voorstander is van deze projecten, vooral wanneer deze betrekking hebben op innovaties. Voor de overige aspecten van de koploperprojecten wenst de BBB meer duidelijkheid.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) spreekt haar goedkeuring uit over het beschikbare budget om de voortgang van het PPLG niet te laten vertragen, en benadrukt het belang van investeren in het verminderen van tegengestelde belangen en het verbeteren van lokale initiatieven, met name op het gebied van innovatie. Ze onderstreept het belang van het prioriteren van verschillende taken binnen het PPLG, waarvoor volgens haar juist financiering nodig is. Gezien de uitdagingen die tegengestelde belangen met zich meebrengen, vraagt mevrouw Ouderkerken zich af hoe de gedeputeerde van plan is om met deze tegengestelde belangen om te gaan.

De heer **Mantel** (JA21) adresseert een kritische vraag aan de VVD, refererend aan hun reputatie van het voorstaan van een solide financieel beleid en een goed beheerde begroting. Hij wijst erop dat sinds het vaststellen van de vorige begroting, de huidige coalitie al vierenvijftig miljoen euro uit de reserves heeft gehaald en merkt op dat er geen tekenen zijn dat deze trend zal stoppen. De heer Mantel vraagt zich af wanneer de VVD binnen de coalitie het standpunt zal innemen dat het tijd is om te zorgen voor een sluitende begroting alvorens verder geld uit de reserves te halen, uitdrukkelijk vragend naar het moment waarop de VVD zal zeggen dat het genoeg is en de focus eerst moet liggen op financiële stabiliteit.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) reageert op de kritiek van de heer Mantel door aan te geven dat zij zich wil beperken tot het besproken onderwerp. Ze erkent de opmerkingen en benadrukt dat de VVD het waardevol vindt dat elk financieel voorstel onderhevig is aan controle en goedkeuring door Provinciale Staten. Dit proces biedt volgens haar de mogelijkheid om indien nodig bij te sturen.

De heer **Mülder** (D66) verwijst naar zijn eerdere opmerking over het gevoel dat er een 'blanco cheque' wordt uitgeschreven voor onder meer de voorfinanciering van projecten ter waarde van acht miljoen euro, waarbij de specifieke bestemmingen en acties onduidelijk zijn en de controle naar zijn mening beperkt blijft tot de jaarrekening. Gezien de eerdere opmerkingen van mevrouw Ouderkerken over de mogelijkheid van controle en bijsturing door de Provinciale Staten, vraagt de heer Mülder hoe zij deze controlemechanismen concreet voor zich ziet.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) verduidelijkt dat, volgens haar begrip, bedragen die buiten de vastgestelde kaders worden uitgegeven, aan PS worden voorgelegd voor goedkeuring.

De heer **Mülder** (D66) drukt zijn zorg uit over het specifieke geval van acht miljoen euro die gereserveerd is voor projecten waarvan onzeker is of ze daadwerkelijk zullen plaatsvinden. Hij vraagt mevrouw Ouderkerken van de VVD of zij het acceptabel vindt dat deze middelen aan Gedeputeerde Staten worden toevertrouwd met wat hij ziet als beperkte controle vanuit de Provinciale Staten.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) kiest ervoor om haar betoog te vervolgen, omdat zij over dit specifieke onderwerp ook een vraag heeft gesteld. Zij vervolgt met de zorgen vanuit de VVD over de tegengestelde belangen en de positie van de boeren, aspecten die zij bijzonder belangrijk vinden. Ze vraagt naar de aanpak van deze kwesties, specifiek hoe deze tegengestelde belangen zullen worden aangepakt en hoe er ruimte zal worden geboden aan lokale initiatieven binnen de koploperprojecten, gezien de onzekerheden rondom de voorfinanciering. Verder vraagt ze naar het risico dat de verwachte bijdragen vanuit Den Haag niet worden toegekend en hoe dit risico wordt ingeschat en beheerd.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) sluit zich aan bij de zorgen over de financiering van het uitroeien van de roze stekelstaart, een punt dat eerder door de Partij voor de Dieren naar voren is gebracht. Ze uit haar twijfels over de doelmatigheid van het besteden van twee ton aan deze taak en vraagt om nadere toelichting.

Wat betreft het PPLG geeft Statenlid Van Wijnen aan moeite te hebben met de financiering ervan, niet specifiek vanwege het voorfinancieren, maar meer om de zekerheid dat de uitgaven bijdragen aan de gestelde doelen. Ze benadrukt het integrale karakter van het PPLG en de noodzaak van prioritering binnen een beperkt budget. Statenlid Van Wijnen wil begrijpen hoe deze prioriteiten worden gesteld en hoe zij als Statenlid een controlerende rol kan spelen in het bewaken van de integriteit en de doelstellingen van het PPLG voor Noord-Holland.

Ze uit ook haar steun voor koploperprojecten, inclusief stalinnovatie, maar plaatst vraagtekens bij de verdeling van de middelen, met name als de helft van deze projecten zich richt op stalinnovatie. Dit roept bij haar vragen op over de algehele strategische focus van de financiering en de keuzes binnen het PPLG.

De heer **Mantel** (JA21) geeft aan dat hij zich verrassend genoeg kan vinden in het betoog van Statenlid Van Wijnen van GroenLinks. Hij bespreekt de flexibiliteit en de noodzaak van duidelijkheid rondom de besteding van het budget voor het PPLG, ongeacht de exacte omvang ervan. De heer Mantel benadrukt het belang van transparantie over de bestemming van deze middelen en de wijze van evaluatie. Hij uit zijn bezorgdheid over de koppeling van financiële besluitvorming aan de formatie van een nieuwe coalitie, wat volgens hem geen stevige juridische basis biedt voor het vaststellen van harde eisen of doelstellingen. De vraag is of er bereidheid is om deze voorwaarde van koppeling aan een coalitiewissel los te laten en in plaats daarvan duidelijkere kaders op te stellen die door de Provinciale Staten getoetst kunnen worden. Dit

zou volgens hem een manier zijn om Gedeputeerde Staten met duidelijke richtlijnen en doelen op pad te sturen, waarbij de PS een actievare rol speelt in het toezicht op en de sturing van de besteding van het PPLG-budget.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat ze nog niet concreet had nagedacht over het verwijderen van de specifieke voorwaarde die koppelt aan de coalitievorming, vooral omdat in de voorwaarden ook is opgenomen dat de voorfinanciering uiterlijk in 2027 besteed moet zijn. Dit ziet zij als een indicatie van een doorlopend of roulerend financieringsmechanisme. Statenlid Van Wijnen uit dat ze zelf niet de verwachting heeft dat er vóór 2027 een nieuwe coalitie gevormd zal zijn, waardoor de koppeling aan een nieuwe coalitie in haar ogen minder relevant lijkt.

De heer **Mantel** (JA21) licht zijn punt verder toe door te verwijzen naar de specifieke voorwaarde dat het bedrag in 2027, dat niet besteed is en waarvoor geen harde verplichtingen zijn aangegaan, een kernpunt is. Hij benadrukt dat deze verplichtingen, zoals ze nu in het coalitieakkoord staan, niet juridisch bindend zijn, wat zijn zorg is. De heer Mantel suggereert dat als deze directe koppeling aan het coalitieakkoord verwijderd wordt, er ruimte ontstaat om juridisch bindende voorwaarden toe te voegen. Hierdoor zou het mogelijk worden om het budget van 35 miljoen euro op een meer structurele en juridisch onderbouwde wijze te beheren en te besteden, los van de fluctuerende politieke samenstelling van de coalitie.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft toe dat ze de kwestie niet vanuit deze invalshoek heeft bekeken en dat ze op dit moment niet direct een inhoudelijk antwoord kan geven op de suggestie van de heer Mantel van JA21.

De heer **Mülder** (D66) merkt op dat hij zich volledig kan vinden in het betoog van GroenLinks. De heer Mülder refereert aan de motie Vreemd die hij tijdens de vorige vergadering van Provinciale Staten heeft ingediend, waarvan hij de inhoud weerspiegeld zag in de zorgen geuit door GroenLinks over het PPLG. De heer Mülder vraagt of hij mag rekenen op de steun van GroenLinks onder zijn motie.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) uit haar zorg over het idee om haar naam te verbinden aan een motie waarvan ze de exacte bewoordingen niet kent en zonder dat ze kennis heeft genomen van de reactie van Gedeputeerde Staten op haar uitgesproken zorgen. Ze benadrukt dat ze, ondanks haar sympathie voor de intenties van de heer Mülder, niet zomaar kan instemmen met het ondersteunen van de motie.

De heer **Mülder** (D66) uit zijn teleurstelling over het feit dat GroenLinks de moties van de vorige Provinciale Statenvergadering blijkbaar niet heeft gelezen. Hij benadrukt het belang en de relevantie van deze moties voor GroenLinks en adviseert de partij nadrukkelijk om alsnog kennis te nemen van de inhoud.

De heer **Vendrig** (BBB) benadrukt dat innovaties volgens hem essentieel zijn voor het ontdekken van nieuwe mogelijkheden om de gestelde doelen te bereiken. Door terughoudend te zijn in de ondersteuning van innovatie, vreest hij dat er kansen gemist kunnen worden. De heer Vendrig is benieuwd naar de visie van GroenLinks daarop.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) benadrukt dat ze absoluut niet tegen innovatie is, maar wijst op de verantwoordelijkheid van de provincie om doelen te halen, niet alleen om mogelijkheden te onderzoeken. Statenlid Van Wijnen uit haar zorgen over de huidige verdeling van middelen tussen innovatie en concrete

maatregelen binnen het PPLG, waarbij de helft van de middelen naar innovatie gaat. Ze vindt deze verhouding kwetsbaar, omdat het risico bestaat dat sommige innovaties niet succesvol zijn of extra onderzoek vereisen, wat de realisatie van gestelde doelen in gevaar kan brengen.

Statenlid Van Wijnen benadrukt in haar verdere betoog de noodzaak om een vinger aan de pols te houden bij de besteding van de 35 miljoen euro. Ze vindt de huidige regeling, waarbij de bestedingen minimaal één keer per jaar worden voorgelegd, onvoldoende en kwetsbaar. Statenlid Van Wijnen geeft aan dat ze niet elke individuele uitgave wil bespreken, maar dat een jaarlijkse controle haar niet genoeg zekerheid biedt over het effectief en doelgericht inzetten van de middelen. GroenLinks zoekt meer comfort over de bestedingen en hoe deze concreet zullen bijdragen aan het realiseren van de gestelde doelen.

De heer **Wallaart** (PvdA) bedankt eerst de ambtelijke ondersteuning voor het aanleveren van de documenten en sluit aan bij de discussie over de 35 miljoen euro, maar vanuit een andere hoek dan zijn collega's Vendrig en Van Wijnen. Zijn primaire zorg is of het geld daadwerkelijk wordt uitgegeven en niet ongebruikt blijft. Hij verwijst naar de documentatie waarin staat dat de reserve bedoeld is voor voorfinanciering van maatregelen met verwachte rijksmiddelen, cofinanciering en andere incidentele initiatieven. De heer Wallaart merkt op dat alle 8 miljoen euro van de bestemming voor 2024 naar voorfinanciering gaat, en vraagt waar de cofinanciering en incidentele projecten zijn gebleven. Hij vraagt zich af of het voorfinancierde geld, dat in principe terug moet komen, weer wordt opgepot of daadwerkelijk uitgegeven aan andere projecten.

Daarnaast brengt hij een punt naar voren dat hij de "dubbele hamburger" noemt: een structurele toezegging van 2 miljoen euro voor de capaciteit van het PPLG voor 2024, plus een additionele 2 miljoen euro uit incidentele middelen voor datzelfde jaar. Hij vraagt naar de logica achter deze dubbele financiering, vooral in het licht van de afhankelijkheid van financiering uit Den Haag, en waarom deze middelen deels structureel en deels incidenteel zijn toegewezen. De heer Wallaart vraagt om een toelichting op deze financiële structuur.

Mevrouw **De Knegt** (FvD) uit haar kritiek op de Eerste Begrotingswijziging voor 2024, die bijna elf miljoen euro reserveert voor de uitvoering van een conceptversie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). Ze benadrukt de context van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder het vallen van het kabinet, het mislukken van het landbouwakkoord, en de afkondiging van de controversiële status van het transitiefonds in de Eerste Kamer, om haar bezorgdheid over het doordrukken van dit beleid en de financiering van koploperprojecten te onderstrepen. Ze noemt specifieke projecten met hoge kosten – zoals Fieldlab Groene Hart en de realisatie van 100 hectare NNN Waterland Oost – en vraagt zich af over het nut en de noodzaak van deze investeringen, gezien de onzekerheid over Rijksfinanciering en de impact op de agrarische sector, het landschap, biodiversiteit, en watervoorziening.

Mevrouw De Knegt stelt de volgende vragen aan het college:

- Hoeveel hectaren boerengrond moeten er nog verdwijnen in Noord-Holland als gevolg van de uitvoering van het PPLG?
- Welk effect heeft dat op de voedselproductie en de voedselzekerheid, zeker nu de bevolking zal blijven groeien de komende vijftig jaar?
- Op welke wijze wordt rekening gehouden met het toekomstperspectief van de boeren en de investeringen die boeren hebben gedaan in hun bedrijf?

- Worden boeren gemiddeld genomen nu steeds afhankelijker van subsidies?
- Hoeveel subsidie wordt er dit jaar verstrekt aan natuurbeheer? En hoe ontwikkelt dat zich in de komende vijf jaar?
- Is het college zich ervan bewust dat haar beleid een ontmoedigend en onveilig ondernemersklimaat voor boeren schept?
- Nu de derogatieregeling wordt afgebouwd moeten boeren meer mest afvoeren met alle negatieve gevolgen van dien, zoals hoge kosten, wachttijden, vervoersbewegingen, mestverwerking en tegelijkertijd moeten zij kunstmest inkopen. De vraag is of het college niet ook van mening is dat de mestkringloop de voorkeur verdient?

Ze geeft aan dat FvD het instemmingsbesluit voor de reserve PPLG en de vaststelling van kaders en bestedingscriteria niet kan ondersteunen, en ziet deze begrotingswijziging als controversieel en risicovol. De vaststelling van kaders en bestedingscriteria ten behoeve van deze reserve is volgens Forum voor Democratie dan ook overbodig.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt wat deze vragen te maken hebben met deze Eerste Begrotingswijziging.

Mevrouw **De Knecht** (FvD) antwoordt dat al deze vragen te maken hebben met het PPLG.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) bedankt de ambtenaren voor hun werk aan het dossier en uit haar tevredenheid over de zoektocht naar middelen om het PPLG te realiseren, ondanks dat er nog geen nieuwe landelijke coalitie is gevormd. Ze benadrukt echter dat dit moet gebeuren onder duidelijke voorwaarden. Ze voegt een specifieke vraag toe aan de discussie: wat wordt bedoeld met 'dringende projecten'? Mevrouw Schneemann vraagt naar de criteria die een project als dringend kwalificeren en benadrukt het belang van duidelijkheid over deze projecten.

Daarnaast sluit ze zich aan bij eerdere vragen over de koploperprojecten, specifiek welke projecten voorgefinancierd gaan worden. Ze geeft aan dat deze informatie cruciaal is voordat er instemming kan worden gegeven aan het plan.

De **voorzitter** constateert dat de commissie haar inbreng in eerste termijn heeft geleverd.

Schorsing van 14.47 tot 14.58 uur.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Kocken** benadrukt dat de bestrijding van de roze stekelstaart, een invasieve exoot, een dwingende taak is voor de provincie. Het bedrag dat hiervoor gereserveerd is, is bedoeld voor meerdere seizoenen, met als doel de soort uit te roeien. Dit is noodzakelijk om verdere schade te voorkomen en omdat de bestrijding moeilijker wordt naarmate er langer gewacht wordt.

Mevrouw **Haas** (PvdD) vraagt waarom er juist nu besloten is om de roze stekelstaart actief te bestrijden, gezien de soort al tien jaar voorkomt in de provincie en de populatie stabiel blijft. Ze suggereert of er niet een beroep gedaan kan worden op het IPO of zelfs op Europees niveau om in verweer te komen tegen deze beslissing en te bevragen waarom er zoveel geld aan de bestrijding moet worden uitgegeven.

Gedeputeerde **Kocken** geeft meer details over de noodzaak van de bestrijding van de roze stekelstaart. Ze legt uit dat deze eend paart met de witkopeend, waardoor het voortbestaan van de witkopeend in gevaar komt. Deze kennis verhoogt de urgentie van de bestrijding, wat de reden is dat de provincie nu actie onderneemt.

Gedeputeerde **Beemsterboer** verklaart in reactie op opmerkingen van meerdere fracties dat de boeren niet aanwezig zijn tijdens de commissievergadering omdat zij inmiddels weer aan het werk zijn.

Vervolgens bespreekt de gedeputeerde de voortgang van het PPLG in het licht van de landelijke ontwikkelingen en de bezorgdheid van het CDA over de uitvoering ervan. De gedeputeerde legt uit dat de provincie zich voorbereidt op drie scenario's met betrekking tot de financiering en uitvoering van het PPLG: geen financiering vanuit het Rijk, ontvangen van de voorgestelde 800 miljoen euro, of het volledige gevraagde bedrag van ruim anderhalf miljard euro. Er is nog geen duidelijkheid over welk scenario gerealiseerd zal worden. Het verzoek om de gebiedsprocessen te pauzeren is volgens gedeputeerde Beemsterboer ingewikkeld, gezien de goede samenwerking die al bestaat tussen agrariërs, natuurbeheerders, en inwoners in sommige gebieden. Hij benadrukt dat het moeilijk is om processen die al gestart zijn en waarvoor reeds budget van het Rijk is ontvangen, te pauzeren. De provincie heeft besloten om in de tussentijd geen nieuwe gebiedsprocessen te starten, maar bestaande processen niet te onderbreken, in afwachting van verdere duidelijkheid van het Rijk.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) geeft aan het eens te zijn met het voortzetten van kleine, goedlopende projecten die reeds zijn gestart. Echter, ze plaatst vraagtekens bij de voortzetting van de bredere gebiedsprocessen gezien de vele onduidelijkheden en de onzekerheid over de algemene richting en doelen. Ze betwijfelt het nut van het samenbrengen van betrokkenen in overleggen zonder duidelijke koers, wat kan leiden tot verwarring en inefficiëntie in het proces.

Gedeputeerde **Beemsterboer** licht toe dat er in verschillende gebiedsprocessen al veel duidelijkheid bestaat over de te nemen acties en doelen. Als voorbeelden noemt hij het agrarische natuurbeheer in de Beemster, waar agrariërs samenwerken aan waterbeheer, en het initiatief 'Boeren met Perspectief' in het zuiden van de provincie, waar agrariërs gezamenlijk aan een gebiedsproces werken. Deze processen zijn niet altijd afhankelijk van financiering en kunnen bijdragen aan zowel de agrarische sector als de natuur en het welzijn van inwoners, met als doel een mooiere provincie. Ondanks de onzekerheid over de beschikbaarheid van middelen, veroorzaakt door de hoge verwachtingen na de toezegging van aanzienlijke bedragen door het Rijk, benadrukt Beemsterboer dat het niet logisch is alles stop te zetten. Wel wordt er terughoudendheid betracht met het starten van nieuwe initiatieven en wordt er duidelijkheid verschaft binnen de lopende processen over wat wel en niet bekend is, ook bij de provincie.

In reactie op de vragen over de koploperprojecten benadrukt de gedeputeerde dat deze projecten, waaronder stalinnovaties voor de agrarische sector, belangrijk zijn naast initiatieven gericht op natuurversterking.

Over de stikstofbank en de vraag naar de voortgang daarvan vertaalt hij de zorg naar een oproep voor spoed. Hij meldt dat er vertraging is opgetreden en dat de Provinciale Staten in plaats van januari eind maart een voorstel kunnen verwachten, met de mogelijkheid tot besluitvorming in april. De gedeputeerde erkent de complexiteit van het vullen van de PAS-bank met stikstofruimte en benadrukt de inzet die nodig zal zijn om dit te realiseren. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt het belang van het helpen van PAS-

melders, ondanks de uitdagingen en complexiteit. Hij stelt dat elke PAS-melder die geholpen kan worden, telt en waarde heeft in het proces.

Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op de zorgen van JA21 door te verduidelijken dat het coalitieakkoord, inclusief de toewijzing van 35 miljoen euro, al vaststond voordat het kabinet viel. De val van het kabinet wordt gezien als een nieuwe factor die invloed heeft op de situatie. Ondanks deze ontwikkeling ging men ervan uit dat de 35 miljoen euro besteed zou kunnen worden binnen het kader van de in totaal 1,5 miljard euro die was aangevraagd.

De heer **Mantel** (JA21) heeft eerder aangegeven dat de gevraagde 35 miljoen euro losstaat van de val van het kabinet.

Gedeputeerde **Beemsterboer** verduidelijkt dat de 35 miljoen euro, zoals afgesproken in het coalitieakkoord, al beschikbaar was vóór de val van het kabinet. Deze fondsen worden nu deels aangevraagd voor inzet, met name voor de voorfinanciering van projecten waarvan met grote waarschijnlijkheid verwacht wordt dat ze uiteindelijk door het Rijk gefinancierd zullen worden. Dit wordt gedaan om de voortgang van deze projecten te versnellen. Een significant deel van het budget gaat ook naar de financiering van ambtelijke kosten, inclusief die voor de uitvoering van gebiedsprocessen en de ondersteuning door de ambtelijke organisatie die is opgezet voor het NPLG (Nationaal Programma Landelijk Gebied) en PPLG, waarbij benadrukt wordt dat dit ook het structurele deel omvat, aangezien deze medewerkers recht hebben op hun salaris.

De heer **Mülder** (D66) uit zijn verwarring over de status van projecten die voor voorfinanciering in aanmerking komen, gebaseerd op een antwoord op een technische vraag. Er werd gesuggereerd dat er grote zekerheid bestaat over een rijksbijdrage voor bepaalde projecten, maar tegelijkertijd werd aangegeven dat er op dat moment geen projecten waren die voor financiering in aanmerking kwamen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent dat er op dit moment geen concrete voorbeelden zijn van projecten die in aanmerking komen voor voorfinanciering, ondanks dat hij een omschrijving heeft gegeven van het type projecten waar men aan kan denken. De verwachting is echter wel dat dergelijke projecten er in de toekomst gaan komen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op de referentie van 50PLUS naar de boerenprotesten en de vraag of het PPLG stopgezet zou kunnen worden. Hij herhaalt dat de provincie zich voorbereidt op verschillende scenario's met betrekking tot het PPLG, afhankelijk van toekomstige ontwikkelingen en besluitvorming.

Partij voor de Dieren vroeg om een lijst van koploperprojecten. Gedeputeerde **Beemsterboer** vermeldt dat in de laatste PPLG-update, verzonden naar de Statenleden, een link is opgenomen waar deze lijst te vinden is, en dat deze informatie in juli 2023 is toegestuurd.

Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op de aanvullende vraag van Mevrouw **Schneemann** (Volt) over de financiering van koploperprojecten. Hij bevestigt dat er een overzicht is verstrekt van de projecten waarvoor het Rijk financiering heeft toegezegd. Als dit overzicht nog niet bij de Statenleden bekend is, belooft hij dat deze informatie vóór de PS-vergadering van 4 maart 2024 wordt nagestuurd. Uit dit overzicht blijkt dat er voor slechts twee van de acht projecten financiering is toegezegd door het Rijk, wat

voor enige teleurstelling zorgt. Gedeputeerde **Beemsterboer** hoopt op meer financieringsmogelijkheden in de toekomst en dat er intensief overleg wordt gevoerd met het Ministerie van LNV om dit te realiseren.

De heer **Vendrig** (BBB) vraagt om verduidelijking over de financiering van de koploperprojecten. Hij wil weten of deze projecten in hun geheel gefinancierd moeten worden of dat er ook een mogelijkheid bestaat om slechts een deel van een project te financieren.

Gedeputeerde **Beemsterboer** verheldert dat naar aanleiding van een ecologische toets door het Rijk is aangegeven welke koploperprojecten in aanmerking komen voor financiering en welke zij voorstellen op te nemen in de begroting. Er wordt nagedacht over de aanpak van de koploperprojecten die niet direct financiële steun van het Rijk ontvangen. Een eerste stap is het actief lobbyen bij het Rijk om financiering voor deze overige projecten te verkrijgen. Daar vindt nog besluitvorming over plaats. Mocht dit niet succesvol zijn, dan overweegt de provincie alternatieven, zoals het inzetten van eigen middelen of het aanpassen van projecten om de kosten te verlagen.

Mevrouw **Haas** (PvdD) vraagt om een specifieke lijst van projecten die gericht zijn op landbouw en de landbouwtransitie, maar die niet voldoen aan de criteria van de koploperprojecten.

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat de provincie een deel van de 35 miljoen euro aanvraagt voor de voorfinanciering van bepaalde projecten, maar benadrukt dat er, voor zover hij weet, verder geen voorfinanciering plaatsvindt binnen het kader van het PPLG. Hij merkt op dat een algemene vraag over alle activiteiten van de provincie met betrekking tot de landbouw zeer uitgebreid is en dat hij daar niet direct antwoord op kan geven.

De **voorzitter** merkt op dat een gedetailleerde bespreking van het landbouwbeleid wellicht niet aan de orde is in de context van de huidige discussie, die zich richt op een begrotingswijziging.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt om bevestiging of de gedeputeerde heeft aangegeven dat, voor de koploperprojecten die door het Rijk zijn afgewezen, er een lobby zal worden opgezet om alsnog financiering te verkrijgen. Mocht dit niet succesvol zijn, vraagt ze of de gedeputeerde dan bereid is om deze projecten op provinciaal niveau te financieren, zelfs als het Rijk tweemaal heeft aangegeven deze projecten niet te ondersteunen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat het een mogelijkheid is en dat de provincie zich daarop moet beraden. Hij benadrukt echter dat hij positieve verwachtingen heeft van de huidige contacten met het Ministerie van LNV en vertrouwen heeft in de mensen die daar op dit moment bij betrokken zijn.

De heer **Mülder** (D66) uit zijn verbazing en zorg over de mogelijke besluitvorming rond de begrotingswijziging. Hij wijst op de onzekerheid die ontstaat doordat de gedeputeerde aangeeft bereid te zijn projecten te financieren die mogelijk tweemaal door het Rijk zijn afgewezen. De heer Mülder vraagt zich af waar hij precies mee instemt als hij goedkeuring geeft aan de begrotingswijziging die financiering vraagt voor projecten waarvan de goedkeuring door het Rijk nog niet zeker is.

Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent de zorgen van de heer Mülder en bevestigt dat er inderdaad een perspectief moet zijn dat het Rijk uiteindelijk de financiering zal verstrekken. Hij geeft aan dat, mocht deze financiering plaatsvinden, deze uit het resterende bedrag zou kunnen komen dat het Rijk mogelijk

nog ter beschikking zal stellen voor het PPLG. Gedeputeerde Beemsterboer wijst op de grote onzekerheid rondom de financiering binnen het PPLG.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt of de gedeputeerde, ondanks deze onzekerheid over de financiering, nog steeds van mening is dat de gebiedsprocessen voortgezet moeten worden, of dat hij erkent dat nuancering en mogelijk heroverweging op zijn plaats zijn.

Gedeputeerde **Beemsterboer** herhaalt zijn eerdere opmerking dat er inderdaad veel onduidelijkheid bestaat, met name rondom de financiering. Hij benadrukt echter dat niet alle aspecten van de projecten afhankelijk zijn van geld.

Gedeputeerde Beemsterboer reageert op vragen van Partij voor de Dieren. Hij verduidelijkt dat de 100.000 euro voor het nieuwe ganzenplan afkomstig is van het Ministerie van LNV, specifiek voor dit doel toegewezen, en dat deze middelen door de provincie worden doorgesluisd.

Op de zorg van D66 over het risico van een blanco cheque, legt de gedeputeerde uit dat de provincie door middel van randvoorwaarden heeft geprobeerd voldoende houvast te bieden, met enige flexibiliteit om vooruitlopend op meer zekerheid van het Rijk toch projecten te kunnen financieren. Dit zou kunnen als er duidelijke signalen zijn dat projecten op middelen van het Rijk kunnen rekenen. Hij benadrukt dat de financiering ook de ambtelijke organisatie ondersteunt die aan het PPLG werkt. Daarnaast wijst hij op de maandelijkse voortgangsbrief over het PPLG als middel voor de Statenleden om op de hoogte te blijven van de uitgaven en de voortgang, wat een monitoringinstrument biedt. Beemsterboer geeft aan dat als de voorwaarden onvoldoende houvast bieden, dit een discussiepunt zou moeten zijn binnen de Provinciale Staten.

Mevrouw **De Knecht** (FvD) vraagt of de 35 miljoen euro die uit de reserve wordt gehaald, geleend geld is.

Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat dit niet het geval is, naar zijn weten. Op de vervolgvraag of dit geld dan uit een spaarpot komt, verduidelijkt gedeputeerde Beemsterboer dat er specifiek een reserve voor is aangelegd.

In reactie op de vraag van D66 over recreatie verduidelijkt de gedeputeerde dat er binnen het PPLG vooral wordt gezocht naar koppelkansen voor recreatie. Er wordt vooronderzoek gedaan naar recreatiemogelijkheden, maar specifiek budget voor recreatie is niet apart opgenomen in het PPLG.

Wat betreft de vraag van BBB over een tegenstrijdigheid in criteria, verzoekt gedeputeerde Beemsterboer de heer Vendrig te verduidelijken welke specifieke tegenstrijdigheid BBB bedoelt.

De heer **Vendrig** (BBB) wijst op de voorwaarde dat voor voorfinanciering concrete signalen nodig zijn die onderbouwen dat de verlening van een bijdrage zeer waarschijnlijk is, en dat het zeker moet zijn dat deze voorfinanciering de toekenning niet in gevaar brengt. Echter, in het eerste kader van de begrotingswijziging staat dat projecten kunnen doorgaan ongeacht of er wel of geen Rijksbijdrage is, wat impliceert dat het gebrek aan een Rijksbijdrage geen invloed zou hebben. Dit vindt hij tegenstrijdig. Vendrig vraagt om opheldering of voorfinanciering kan doorgaan zonder de zekerheid van een Rijksbijdrage.

Gedeputeerde **Beemsterboer** verduidelijkt dat het eerste kader van de begrotingswijziging betrekking heeft op het voortzetten van projecten ongeacht het tempo van besluitvorming bij het Rijk. Hij schetst een scenario waarin er een positief ambtelijk vooroverleg is over het verlenen van subsidies binnen het NPLG, waarbij de uiteindelijke besluitvorming afhankelijk is van de kabinetsformatie. In een situatie waarin er een positief advies wordt gegeven met de verwachting dat er binnen zes maanden een besluit volgt, zou het mogelijk zijn om tijd te winnen door alvast met een voorfinanciering te beginnen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op een vraag van de VVD over het risico van voorfinanciering. Hij geeft aan dat het bepalen van dit risico iets is dat gezamenlijk afgetast moet worden. **Beemsterboer** suggereert dat de voortgangsbrief van het PPLG een goed middel is om de Provinciale Staten op de hoogte te houden van de gemaakte afwegingen. Hij verwacht dat de noodzaak voor snelheid niet dusdanig hoog zal zijn dat Statenleden niet via de voortgangsbrief geïnformeerd kunnen worden voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen, hoewel hij dit niet met absolute zekerheid kan bevestigen.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) heeft nog een onbeantwoorde vraag inzake de visie van de gedeputeerde op de tegengestelde belangen in relatie tot het boerenprotest.

Gedeputeerde **Beemsterboer** stelt echter dat landbouw en natuur in werkelijkheid zeer afhankelijk van elkaar zijn en dat oplossingen die goed zijn voor de een vaak ook voordelen bieden voor de ander. Als voorbeeld noemt hij het voorkomen van stikstofuitstoot bij agrariërs, wat zowel ten goede komt aan de natuur als aan de agrariër. Gedeputeerde **Beemsterboer** benadrukt het belang van het zoeken naar gedeelde belangen in de oplossingen voor dit soort vraagstukken, wat hij een interessant aspect vindt van de gebiedsprocessen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** beantwoordt de vraag van GroenLinks over of het PPLG bijdraagt aan de gestelde doelen. Hij bevestigt dat dit het geval is, maar merkt op dat hier nog besluitvorming over moet plaatsvinden. Over het houden van vinger aan de pols suggereert hij dat dit maandelijks kan via de schriftelijke update die al wordt verzorgd. Gedeputeerde **Beemsterboer** adviseert ook om de criteria opnieuw te bekijken en vraagt of deze voldoende vertrouwen geven dat er op deze manier effectief gewerkt kan worden aan het bereiken van de doelen van het PPLG.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) verduidelijkt haar vraag aan gedeputeerde **Beemsterboer**. Ze benadrukt dat haar vraag niet zozeer gericht was op het bijdragen van het PPLG aan de gestelde doelen, aangezien het realiseren van het PPLG zelf een van die doelen is. Haar vraag gaat dieper in op de manier van handelen, prioriteren en keuzes maken binnen het PPLG, en hoe dit proces bijdraagt aan de algemene doelstellingen. Ze vraagt zich af hoe controle behouden kan worden en hoe het integrale karakter van het PPLG bewaakt wordt, vooral wanneer de focus lijkt te liggen op het plukken van laaghangend fruit.

Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent dat het handhaven van het integrale karakter van het PPLG en het bereiken van de gestelde doelen onder de huidige financiële voorwaarden een complexe opgave is. Hij geeft aan dat het bijzonder moeilijk is om dezelfde doelen te realiseren met slechts een deel van het oorspronkelijk aangevraagde budget van anderhalf miljard euro, verwijzend naar de 35 miljoen euro die momenteel beschikbaar is.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) erkent de complexiteit die gedeputeerde **Beemsterboer** naar voren brengt, maar wijst erop dat er desondanks een concreet voorstel ligt om het beschikbare geld op een bepaalde manier

uit te geven. Ze vindt het gerechtvaardigd om te vragen hoe de provincie, ondanks de complexiteit, samenwerkt om deze uitdagende taak succesvol te voltooien. Van Wijnen benadrukt dat een simpele erkenning van de complexiteit niet voldoende is; er moet een duidelijker plan of benadering zijn om met deze uitdagingen om te gaan en de doelstellingen van het PPLG effectief na te streven.

Gedeputeerde **Beemsterboer** schetst hoe de provincie omgaat met de financiering van het PPLG onder de huidige onzekerheden. Hij geeft aan dat er projecten binnen de gebiedsprocessen zullen zijn die financiering vragen en waarbij er goede signalen van het Rijk zijn dat financiering waarschijnlijk zal volgen. De provincie is bereid om in deze gevallen de financiering ter beschikking te stellen, zodat de projecten kunnen starten in afwachting van een definitief besluit van het Rijk. Dit is een voorbeeld van de scenario's waarnaar de provincie op zoek is, met de verwachting dat het geïnvesteerde geld uiteindelijk van het Rijk terugkomt. Daarnaast benadrukt de gedeputeerde dat de financiering ook gebruikt wordt voor de ambtelijke inzet voor het PPLG.

Om Provinciale Staten in staat te stellen de voortgang te monitoren en een vinger aan de pols te houden, wordt een maandelijkse update verzorgd. Gedeputeerde Beemsterboer erkent dat er nog veel onzekerheden zijn over hoe de financiering precies zal verlopen en welke projecten gefinancierd zullen worden. Hij adviseert de Statenleden om deze onzekerheden en de geboden kaders mee te nemen in hun besluitvorming, met het argument dat de huidige aanpak voldoende vrijheid biedt voor actie binnen de gebiedsprocessen en tegelijkertijd voldoende zekerheid biedt over de inzet van middelen.

Gedeputeerde Beemsterboer reageert op een opmerking van de Partij van de Arbeid over het financiële beleid en de uitgaven van de provincie. Hij geeft aan dat het idee van het schrappen over de bodem van de schatkist voor hem nachtmerries zou veroorzaken, hoewel dit bij de Partij van de Arbeid anders wordt ervaren. Hij erkent het punt dat er goed moet worden gekeken of het geld daadwerkelijk wordt uitgegeven, vooral gezien de huidige onzekerheid bij het Rijk en de vraag of het realistisch is om op enig moment zekerheid te verwachten. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt de afhankelijkheid van de provincie van de acties van het Rijk, dat momenteel bezig is met coalitievorming, en noemt de financiële situatie in de tussentijd 'controversieel' en 'spannend'.

In reactie op de vraag van de heer **Wallaart** (PvdA) over de afwezigheid van cofinanciering en incidentele financiering in het bestedingsplan voor 2024 verduidelijkt gedeputeerde **Beemsterboer** dat de provincie nog steeds uitgaat van het principe dat het Rijk verantwoordelijk is voor de financiering van het PPLG. Gedeputeerde Beemsterboer geeft aan dat het waarschijnlijk niet verstandig is om cofinanciering via de huidige route te regelen en suggereert dat, indien cofinanciering nodig is, er een apart voorstel aan de Provinciale Staten zal worden gedaan.

Gedeputeerde Beemsterboer reageert op de inbreng van Forum voor Democratie, die onder andere sprak over 'onhaalbare klimaatdoelen'. Hij merkt op dat hij juist positieve verwachtingen heeft over het bereiken van deze klimaatdoelen in Nederland. Ondanks de erkenning dat het een complexe opgave is, drukt gedeputeerde Beemsterboer zijn vertrouwen uit in de collectieve inzet en mogelijkheden om deze doelen als land te behalen.

Gedeputeerde Beemsterboer reageert vervolgens op de zeven vragen van Forum voor Democratie.

- De exacte hoeveelheid boerengrond is nog onbekend en hangt af van de uiteindelijke vaststelling van het PPLG. Er is de hoop zo min mogelijk grond nodig te hebben vanwege de vele ruimtelijke opgaven in de provincie.
- Elke hectare die wordt omgezet, beïnvloedt de voedselproductie. Desondanks heeft gedeputeerde Beemsterboer vertrouwen in het vermogen van de agrarische sector om voldoende voedsel te blijven produceren.
- Er wordt gewerkt aan meer zekerheid voor boeren door middel van legalisering van PAS-melders en interimers. Dit toekomstperspectief en de investeringsmogelijkheden zijn belangrijke overwegingen binnen het PPLG.
- Hoewel boeren liever niet afhankelijk zijn van subsidies, wordt er gezocht naar modellen waarbij boeren voor bepaalde diensten, zoals in het agrarisch natuurbeheer, vergoed kunnen worden.
- De hoeveelheid subsidie die momenteel aan natuurbeheer wordt verstrekt, is niet direct duidelijk, maar gedeputeerde Beemsterboer zegt toe deze informatie toe te sturen.
- Gedeputeerde Beemsterboer erkent dat de huidige onduidelijkheid ontmoedigend werkt voor boeren en impact heeft op hun persoonlijke en zakelijke leven. Hij benadrukt de noodzaak van duidelijkheid vanuit de overheid – zowel Europa, het Rijk en de provincie.
- De gedeputeerde bevestigt de voorkeur voor kringlooplandbouw, waarbij het gebruik van dierlijke mest boven kunstmest wordt gesteld, in lijn met de principes van kringlooplandbouw.

Gedeputeerde Beemsterboer erkent tegenover Volt dat de definitie van 'dringende projecten' binnen het kader van het PPLG niet volledig duidelijk is. Hij begrijpt de behoefte aan meer zekerheid en geeft aan dat hij op dit moment die duidelijkheid niet kan bieden. Gedeputeerde Beemsterboer stelt voor om samen met de Provinciale Staten te verkennen of er meer duidelijkheid nodig is, of dat er via de voortgangsbrief een werkwijze gevonden kan worden die zowel voor de Staten als voor het bestuurlijk handelen voldoende zekerheid en vrijheid biedt. Dit proces van verkennen en afstemmen moet nog plaatsvinden.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) stelt voor om in de aanloop naar de Provinciale Statenvergadering van 4 maart 2024 meer duidelijkheid te verkrijgen over wat onder 'dringende projecten' wordt verstaan binnen het kader van het PPLG. Ze benadrukt het belang van deze duidelijkheid voordat er hierover gestemd wordt.

Gedeputeerde **Beemsterboer** heeft hier begrip voor.

Tweede termijn commissie

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) benadrukt dat haar partij voorstander is van het voortzetten van de koploperprojecten en niet specifiek een vraag hierover had gesteld. Een onbeantwoorde vraag uit de eerste termijn is of de gedeputeerde bereid is een lobby op te zetten om een oplossing te vinden voor de problematiek rond mestplaatsing en de stapeling van regelgeving.

Mevrouw **Haas** (PvdD) vraagt nog een reactie op haar vraag over de extra inzet op VTH-taken voor de indirecte lozingen.

De heer **Mülder** (D66) uit zijn zorgen over de begrotingswijziging in relatie tot de drie scenario's die door de gedeputeerde zijn geschetst, gezien de onzekerheid die pas op 15 februari wordt opgehelderd. Hij vraagt zich af hoe één begrotingswijziging kan passen bij deze diverse scenario's en uit zijn tevredenheid over de erkenning van de zorgen rondom de potentiële 'blanco cheque'. De heer Mülder is blij dat er een

belofte is gedaan om deze kwestie te bespreken tijdens de bespreking van het PPLG, maar blijft bezorgd over de duidelijkheid en transparantie met betrekking tot de betrokken projecten en financiering.

Hij benoemt ook de onduidelijkheid en mistigheid rond de PPLG-gelden en de specifieke projecten die gefinancierd zullen worden, vooral gezien tegenstrijdige informatie over projecten die wel of niet in aanmerking komen en de mogelijkheid dat de provincie zelf de financiering op zich zal nemen als het Rijk niet bijdraagt.

De zorgen over de koppelkansen voor recreatie en de financiering hiervan worden versterkt door de mededeling van het Rijk dat er geen geld beschikbaar is voor recreatie, waardoor de provincie mogelijk zelf voor de financiering moet zorgen. Er is geen reservering in de begroting hiervoor opgenomen. De heer Mülder geeft aan dat hij nog steeds bezorgd is en duidelijkheid mist over hoe de provincie deze uitdagingen zal adresseren.

Mevrouw **De Knecht** (FvD) uit haar onvrede over de gegeven antwoorden en informatie, waarbij ze aangeeft dat het verhaal voor haar onbevredigend is en dat ze niet veel wijzer is geworden. Ze uit haar zorgen over het toekennen van elf miljoen euro met wat zij ziet als een soort 'blanco cheque' en sluit zich aan bij de zorgen van D66. Mevrouw De Knecht stelt voor om de koploperprojecten eens grondig door te nemen, met als doel meer duidelijkheid te krijgen over waar de financiering precies naartoe gaat.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Beemsterboer** beantwoordt de resterende en nog openstaande vragen in tweede termijn.

Als eerste gaat de gedeputeerde in op de vraag van het CDA betreffende de lobby voor mestplaatsing. Hij legt uit dat de mogelijkheden om anders om te gaan met derogatie en NV (nutriënt verontreinigde)-gebieden afhankelijk zijn van de achtste nitraatrichtlijn van Europa, die pas over twee jaar, per 1 januari 2026, van kracht wordt. Tot die tijd ziet hij het als meest kansrijk om zoveel mogelijk informatie te verzamelen en te overwegen of het huidige beleid voortgezet moet worden of dat er mogelijkheden zijn voor meer beloning voor goed gedrag onder agrariërs. Dit komt voort uit feedback van agrariërs die aangeven dat hun inspanningen van de afgelopen tien jaar mogelijk niet voldoende meegewogen worden in de beoordeling van verontreiniging. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt dat de provincie niet de enige partij is die hierover gaat; waterschappen spelen ook een rol bij het uitvoeren van metingen.

Gedeputeerde Beemsterboer geeft aan dat hij geen antwoord kan geven op de vraag van de Partij voor de Dieren over indirecte lozingen en suggereert deze vraag te stellen aan gedeputeerde Jeroen Olthof of hem de kans te geven schriftelijk te antwoorden.

Op de zorg van D66 over hoe de begrotingswijziging past binnen de drie scenario's voor het PPLG (geen geld, veel geld, of het gevraagde bedrag), geeft hij aan dat de aanpak per scenario zal verschillen en benadrukt het belang van voortdurende dialoog om de inzet van middelen zo efficiënt mogelijk te maken.

Gedeputeerde Beemsterboer verduidelijkt dat de discussie niet alleen over koploperprojecten gaat. Hoewel er voorlopige oordelen zijn over de aangevraagde koploperprojecten, met meer duidelijkheid verwacht van het Rijk, zijn er ook andere aanvragen en initiatieven in gebiedsprocessen die bijdragen aan de doelstellingen van het PPLG. Deze projecten zijn nog onbekend, maar kunnen potentieel financiering ontvangen.

Tot slot reageert hij op Forum voor Democratie met de suggestie om een bredere discussie over de lijst met koploperprojecten te voeren, wat volgens hem een goede zaak zou zijn om te agenderen binnen Provinciale Staten.

De heer **Mülder** (D66) vraagt of er op dit moment projecten zijn die voor voorfinanciering in aanmerking komen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat dit niet zo is.

De **voorzitter** constateert dat dit onderwerp voldoende is besproken. Het advies van de commissie zal in de vorm van het verslag aan PS worden toegezonden voor de PS-vergadering van 4 maart 2024.

De heer **Vendrig** (BBB) stelt voor agendapunt 6 naar voren te halen vanwege de geplande eindtijd van de vergadering om 16.00 uur. Hij wil ook reflecteren op de boerenactie.

De **voorzitter** geeft aan dat momenteel alleen een rondvraag voor gedeputeerde Kocken op de agenda staat. De agenda is aan het begin van de vergadering door de commissie goedgekeurd. Er wordt opgemerkt dat de vergadering kan uitlopen tot 17.30 uur. De voorzitter adviseert de commissieleden om hun eerdere opmerkingen over het PPLG, gemaakt tijdens de bespreking van de begroting, niet te herhalen in de discussie over de brief van de gedeputeerde, tenzij zij dit binnen hun spreektijd willen doen.